

Quicksan Wet Natuurbescherming Douwes Dekkerpad - Anna Blamanweg, Kwartrijn Lanxmeer, Culemborg

Ecologisch Adviesbureau Viridis bv
Beesdseweg 3-18
4104 AW Culemborg

T 0345 753 275
E info@bureau-viridis.nl
W www.bureau-viridis.nl
KvK 110 557 87
Btw nr NL 8212 39 119 B01
IBAN NL46 TRIO 0198 4486 00

Tekst: E. (Ewoud) van der Ploeg
Veldonderzoek: E. (Ewoud) van der Ploeg
Foto's: E. (Ewoud) van der Ploeg

Foto voorblad: Plangebied aan het Douwes Dekkerpad van-
uit het zuidoosten

Projectnummer: 2018-165
Wijze van citeren: Van der Ploeg, E. 2018. Quicksan Wet natuur-
beschering, Douwes Dekkerpad - Anna
Blamanweg, Kwartrijn Lanxmeer, Culemborg.
Ecologisch Adviesbureau Viridis, Culemborg,
PRNR-2018-165.

In opdracht van: Gemeente Culemborg
Contactpersoon: A.L. (Anna-Louise) Vader

Status: Concept, 14 december 2018
Ondertekening: S.M. (Suzanne) van Willigen
Paraaf:

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Ecologisch Adviesbureau Viridis bv, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd is.

Ecologisch Adviesbureau Viridis is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden, kaartmateriaal (Basis Registratie Topografie Kadaster 2018, tenzij anders wordt vermeld) inclusief getoonde begrenzingen of andere gegevens verkregen van Ecologisch Adviesbureau Viridis. De opdrachtgever vrijwaart Ecologisch Adviesbureau Viridis voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Omdat ecologisch onderzoek een momentopname is, kan de aanwezigheid van beschermde soorten soms niet worden uitgesloten of bevestigd. Daarnaast is de natuurwetgeving aan verandering en jurisprudentie onderhevig. Ecologisch Adviesbureau Viridis is mede om die redenen lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische adviesbureaus. Hierdoor zijn wij zo goed mogelijk op de hoogte van de nieuwste ontwikkeling op het gebied van ecologie en wetgeving. Door de inzet van conform de wet ter zake kundige ecologen, waarborgen wij onze onderzoekskwaliteit. Wij zijn echter niet aansprakelijk voor de gevolgen van onverwacht verschijnende of verdwijnende flora of fauna, noch voor de gevolgen van veranderende wetgeving of jurisprudentie.

E. (Ewoud) van der Ploeg

Quicksan Wet natuurbescherming

Douwes Dekkerpad - Anna Blamanweg, Kwart- rijn Lanxmeer, Culemborg

In opdracht van: gemeente Culemborg

Inhoud

Samenvatting	1	4 Onderzoeksmethode	10
1 Inleiding	2	4.1 Literatuuronderzoek	10
1.1 Aanleiding en context	2	4.2 Veldonderzoek	10
1.2 Onderzoeksvragen	2	4.3 Analyse	10
1.3 Leeswijzer	2	5 Resultaten en effectbeoordeling	11
2 Plangebied en werkzaamheden	3	5.1 Vaatplanten	11
2.1 Beschrijving van het plangebied	3	5.2 Grondgebonden zoogdieren	11
2.2 Beschrijving van de werkzaamheden	3	5.3 Vleermuizen	11
3 Wettelijk kader en beschermde soorten	5	5.4 Vogels	12
3.1 Wettelijk kader	5	5.5 Amfibieën	12
3.2 Wet natuurbescherming	5	5.6 Overige soortgroepen	12
3.2.1 Natura 2000-gebieden	5	6 Conclusie en advies	13
3.2.2 Soortbescherming	5	6.1 Beantwoording onderzoeksvragen	13
3.2.3 Vogellijst	6	6.2 Mitigerende maatregelen	13
3.2.4 Zorgplicht	7	6.3 Conclusie	14
3.3 Ontheffing, vergunning of vrijstelling	7	7 Bronnen	15
3.4 Natuurnetwerk Nederland (NNN)	7	7.1 Literatuur	15
3.5 Beschermde houtopstanden	8	7.2 Websites	15
3.6 Conclusie benodigd onderzoek	8	Bijlage A. Overzicht algemene vrijstellingen	16

Samenvatting

De gemeente Culemborg is voornemens op het grasveld op de hoek van het Douwes Dekkerpad en de Anna Blamanweg vijf Tiny Houses te realiseren. In dit kader dient het parkeerterrein hiervoor iets anders ingericht worden. De huisjes zelf worden op het grasveld gerealiseerd. De bomenrij (houtwal) langs het Douwes Dekkerpad blijft gehandhaafd en ook aan de vijvers vinden geen werkzaamheden plaats.

In het plangebied zijn enkele algemene soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën aangetroffen of te verwachten. Het betreft hierbij soorten die zijn vrijgesteld van de Wet natuurbescherming in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Ook het incidentele voorkomen van kleine marterachtigen kan niet volledig worden uitgesloten, maar gezien het beperkte oppervlakte van het plangebied en de ligging tussen de bebouwing van Culemborg, wordt de kans hierop klein geacht. Daarnaast zijn broedgevallen van algemene zangvogels te verwachten in de takkenril onder de houtwal langs de zuidgrens van het plangebied.

Tabel 1 | Samenvatting effecten en vervolgstappen per aangetroffen of verwachte soortgroep

Soortgroep	Effecten?	Vervolgstappen?
Algemene broedvogels	mogelijk	Werken buiten broedseizoen
Amfibieën	mogelijk	Mitigerende maatregelen, zorgplicht
Grondgebonden zoogdieren	mogelijk	Mitigerende maatregelen, zorgplicht

De uitvoering van aanvullend onderzoek is wenselijk naar de aanwezigheid van kleine marterachtigen. Uit de quickscan is naar voren gekomen dat buiten de kleine kans op aanwezigheid van kleine marterachtigen geen beschermde soorten zijn te verwachten die niet tijdens het uitgevoerde veldbezoek konden worden geïnventariseerd.

Eventuele verwijdering van de takkenril dient, na afronding van het onderzoek naar kleine marterachtigen, plaats te vinden buiten de broedperiode van algemene zangvogels (half maart tot half augustus) en buiten de overwinteringsperiode van amfibieën (eind oktober tot half maart). Bij verwijdering van de takkenril gedurende de broedperiode (half maart tot half augustus) is de uitvoering van een broedvogelcontrole door een ter zake kundige noodzakelijk.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en context

De gemeente Culemborg is voornemens op het grasveld op de hoek van het Douwes Dekkerpad en de Anna Blamanweg vijf Tiny Houses te realiseren. In dit kader dient het parkeerterrein hiervoor iets anders ingericht worden. De huisjes zelf worden op het grasveld gerealiseerd. De bomenrij (houtwal) langs het Douwes Dekkerpad blijft gehandhaafd en ook aan de vijvers vinden geen werkzaamheden plaats. De takkenril rond de houtwal wordt wel verwijderd.

De ingrepen kunnen negatieve effecten veroorzaken op ter plaatse voorkomende beschermde soorten¹. Mogelijk worden daarbij verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden.

In dit kader heeft de gemeente Culemborg aan Ecologisch Adviesbureau Viridis gevraagd een onderzoek uit te voeren naar het voorkomen van beschermde planten diersoorten middels een verkennend natuurwaardenonderzoek (Quickscan).

1.2 Onderzoeksvragen

Om goed voorbereid te zijn op een eventueel noodzakelijke ontheffingsaanvraag van de Wet natuurbescherming geeft een Quickscan Wet natuurbescherming antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

- Zijn in het plangebied beschermde soorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?

- Ondervinden aanwezige beschermde soorten negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en de benodigde werkzaamheden?
- Is het mogelijk om optredende negatieve effecten op beschermde soorten te mitigeren? Zo ja, op welke wijze dient dit te geschieden?
- Is het noodzakelijk aanvullend onderzoek uit te voeren?

Voorliggend rapport geeft advies met betrekking tot de mogelijkheden om de geplande ruimtelijke ontwikkeling in overeenstemming met de Wet natuurbescherming uit te voeren.

1.3 Leeswijzer

In de rapportage worden bovenstaande onderzoeksvragen beantwoord. In hoofdstuk 2 zijn het plangebied en de werkzaamheden beschreven. In hoofdstuk 3 is het wettelijke kader met betrekking tot beschermde soorten in Nederland kort benoemd. In hoofdstuk 4 is de onderzoeksmethode beschreven en vervolgens zijn in hoofdstuk 5 de onderzoeksresultaten gepresenteerd (inclusief effectbeoordeling). De conclusie en het advies zijn in hoofdstuk 6 beschreven. Tot slot is een overzicht van de geraadpleegde literatuur in hoofdstuk 7 opgenomen.

¹ Beschermde soorten: alle onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten in de provincie Gelderland.

2 Plangebied en werkzaamheden

2.1 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat uit het grasland dat is gelegen op de hoek van het Douwes Dekkerpad en de Anna Blamanweg in de wijk EVA-Lanxmeer te Culemborg. Binnen het plangebied is een voedselrijk grasland dat is ingericht als gazon aanwezig. Binnen het gazon komen diverse algemene plantensoorten voor, zoals madeliefje (*Bellis perennis*), kruipende boterbloem (*Ranunculus repens*) en hondsdrif (*Glechoma hederacea*). De houtwallen, struwelen en aanwezige vijvers blijven in de toekomstige inrichting gehandhaafd.

In Figuur 2.1 en Afbeelding 2.1 t/m 2.6 is een impressie van het plangebied en de directe omgeving te zien.

2.2 Beschrijving van de werkzaamheden

In verband met de realisatie van vijf Tiny Houses dient het aanwezige parkeerterrein iets anders ingericht worden. De huisjes zelf worden op het grasveld gerealiseerd. De bomenrij langs het Douwes Dekkerpad blijft gehandhaafd en ook aan de vijvers vinden geen werkzaamheden plaats.

Figuur 2.1 | Het plangebied op de hoek van het Douwes Dekkerpad en de Anna Blamanweg te Culemborg.

Afbeelding 2.1 | Het plangebied vanuit het zuidoosten

Afbeelding 2.2 | Het plangebied vanuit het zuidwesten

Afbeelding 2.3 | Takkenril aan de zuidzijde van het plangebied

Afbeelding 2.4 | Het plangebied vanuit het noordwesten

Afbeelding 2.5 | Parkeerplaats aan de westkant van het plangebied

Afbeelding 2.6 | Het plangebied vanuit het zuidoosten

3 Wettelijk kader en beschermde soorten

3.1 Wettelijk kader

De natuurwetgeving voor Nederland is per 1 januari 2017 vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet, de Flora- en Faunawet en de Boswet. De Wet natuurbescherming heeft als doel bescherming, herstel en ontwikkeling van natuur zonder stijging van de lasten voor bedrijven en burgers. Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de Provincies. Deze decentralisatie houdt in dat de provincies nu o.a. verantwoordelijk zijn voor het toetsen van ontheffingsaanvragen. RVO blijft wel het bevoegd gezag voor het verlenen van ontheffing of vrijstellingen voor activiteiten en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk.

Naast de Wet natuurbescherming bestaat in Nederland het Natuur Netwerk Nederland, waarvoor de provincies beleid maken.

3.2 Wet natuurbescherming

Binnen de wet zijn de beschermingsregimes voor Natura 2000-gebieden, soortbescherming en houtopstanden als afzonderlijke hoofdstukken opgenomen, waardoor de wet via duidelijke en eenvoudige regels voorziet in een heldere implementatie van de Europese natuurbeschermingsrichtlijnen.

3.2.1 Natura 2000-gebieden

De wetgeving met betrekking tot Natura 2000-gebieden is vastgelegd in Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die op Europees niveau worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Vanuit deze richtlijnen worden specifieke diersoorten en hun habitat beschermd om de biodiversiteit te behouden, te herstellen of uit te breiden.

Het ondernemen van projecten of activiteiten in en/of in de omgeving van een Natura 2000-gebied kan mogelijk leiden tot (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Indien het niet

mogelijk is om negatieve effecten op voorhand uit te sluiten, dan is er sprake van een vergunningsplicht en moet een habitattoets uitgevoerd worden.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Lingegebied en Diefdijk-Zuid' ligt op een afstand van circa zes kilometer. Gezien de aard van de werkzaamheden en de afstand tot het Natura 2000-gebied is het uitgesloten dat er negatieve effecten ten aanzien van het Natura2000-gebied optreden.

Het is daarom niet noodzakelijk om een voortoets t.b.v. een habitattoets in het kader van Natura 2000 uit te voeren.

3.2.2 Soortbescherming

Het hoofdstuk 'Soortbescherming' uit de Wet natuurbescherming bestaat uit drie aparte beschermingsregimes, ook wel de passieve soortbescherming genoemd: 1) de Vogelrichtlijn; 2) de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en; 3) nationaal beschermde soorten. Voor deze drie beschermingsregimes gelden verschillende verboden en wettelijke belangen voor een ontheffingsaanvraag.

Vogelrichtlijn (artikel 3.1)

Voor van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn gelden de volgende verbodsbepalingen:

1. opzettelijk doden en vangen van vogels;
2. opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren;
3. eieren rapen en onder zich hebben;
4. opzettelijk verstoren van vogels;
5. het verbod onder 4) is niet van toepassing indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de populatie.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de

ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 2.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.3, lid 4:

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora en fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten;
6. het selectief vangen, onder zich hebben of verstandig gebruik van bepaalde vogels.

Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Voor in het wild levende dieren van soorten, genoemd in de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, gelden de volgende verbodsbepalingen:

1. opzettelijk doden en vangen;
2. opzettelijk verstoren;
3. opzettelijk vernielen of rapen eieren;
4. opzettelijk beschadigen of vernielen voortplantings- of rustplaatsen;
5. opzettelijk plukken of vernielen planten.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 3.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.8, lid 5:

1. ter bescherming van flora en fauna, en instandhouding van natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wenselijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek of onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten of de daarvoor benodigde kweek;
5. op selectieve wijze een aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben.

Nationale beschermde soorten (artikel 3.10)

Voor in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A gelden de volgende verbodsbepalingen:

- a. opzettelijk doden of vangen;
- b. opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen.

Voor vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B gelden de volgende verbodsbepalingen:

- c. in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 2.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.10, lid 2:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling;
- b. ter voorkoming van schade of overlast;
- c. ter beperking van de omvang van populaties;
- d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden;
- e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud landbouw of bossen;
- f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelten, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
- h. in het algemeen belang.

Actieve soortbescherming

Naast de passieve soortbescherming zijn provincies wettelijk verplicht om soorten te beschermen middels de Natuurvisie (artikel 1.7) en de actieve soortbescherming (artikel 1.12). In het kader van deze actieve bescherming kunnen de provincies de lijst met beschermde soorten uitbreiden en/of gebieden aanwijzen waarvoor een extra inspanning nodig is om de staat van instandhouding van populaties te behouden of te herstellen.

3.2.3 Vogellijst

Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd in het kader van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1). De nesten van

vogels zijn beschermd als ze door de vogels in gebruik zijn, zowel in als buiten de gangbare broedperiode (15 maart tot 15 juli). De meeste vogels maken elk jaar een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De nesten van deze vogelsoorten zijn jaarrond beschermd waardoor de verbodsbepalingen van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming het gehele jaar van toepassing zijn (zie Kader 3.1). De wetgever verstaat onder verblijfplaatsen van vogels ook nesten en holtes waar de vogels ook buiten de broedtijd regelmatig verblijven.

3.2.4 Zorgplicht

Voor alle Natura 2000-gebieden, bijzondere natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten (mét en zonder beschermstatus) is de zorgplicht van kracht (artikel 1.11). De zorgplichtbepaling houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt aan Natura 2000-gebieden, bijzondere natuurmonumenten en in het wild levende planten en dieren, evenals voor hun directe leefomgeving dergelijke handelingen achterwege laat, mitigerende maatregelen neemt of compenserende maatregelen neemt.

3.3 Ontheffing, vergunning of vrijstelling

Het is mogelijk om voor de in de Wet natuurbescherming vermelde verboden een ontheffing of vergunning aan te vragen. Er kan alleen een ontheffing verleend worden als er aan drie criteria is voldaan:

- Er is geen alternatieve bevredigende oplossing mogelijk;
- Er moet sprake zijn van een wettelijk belang behorend bij het artikel dat overtreden wordt;
- Er mag geen afbreuk aan de staat van instandhouding van de populatie plaatsvinden.

Vrijstelling

Het is niet altijd nodig om een ontheffing aan te vragen wanneer er gevolgen voor beschermde planten- en diersoorten optreden. Er zijn verschillende soorten vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden indien strikt en aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. De zorgplicht blijft ook bij het werken via een gedragscode onverminderd van kracht. Naast de gedragscode

is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling te krijgen (artikel 3.11). Deze ministeriële regelingen zijn opgesteld door Gedeputeerde Staten als vrijstellingslijsten. Zie Bijlage A voor een overzicht voor de vrijgestelde soorten. In onderhavige rapportage wordt niet ingegaan op de voorkomende soorten van de vrijstellingslijst.

Gezien de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied die zich binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden, zijn negatieve effecten van de werkzaamheden op beschermde soorten niet uit te sluiten. Dit betekent dat er mogelijk verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden. Een Quickscan Wet natuurbescherming is dan ook noodzakelijk.

3.4 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Naast de Wet natuurbescherming bestaat in Nederland het Natuur Netwerk Nederland, waarvoor de provincies beleid maken (NNN). Het NNN is ruimtelijk in de Provinciale Structuurvisie vastgelegd. Het vormt een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen deze gebieden. Ook de beheersgebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot het NNN. De planologische verankering van het NNN vindt plaats in (gemeentelijke) bestemmingsplannen. Wanneer ruimtelijke ontwikkelingen geheel of gedeeltelijk binnen de begrenzing van het NNN plaatsvinden en een bestemmingsplan wijziging moet worden doorgevoerd en/of negatieve effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van het netwerk optreden dient altijd een 'Nee, tenzij'-toets te worden uitgevoerd. Hierin wordt beoordeeld of er als gevolg van de voorgenomen maatregelen significante effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van het netwerk optreden.

Voor onderhavig project is het uitvoeren van een 'Nee, Tenzij'-toets niet nodig omdat het plangebied buiten de begrenzing van het NNN ligt.

3.5 Beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is geregeld in hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming (voorheen Boswet). Het is verboden houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, zonder voorafgaande melding bij de provincie. Een houtopstand is hierbij gedefinieerd als een eenheid van bomen of struiken met een oppervlakte van ten minste 1.000 vierkante meter of een rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat. De wet schrijft verder voor dat wanneer een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, de grond binnen drie jaar moet worden herbeplant.

Bovenstaande bescherming geldt niet voor alle houtopstanden. De regels zijn niet van toepassing op houtopstanden op erven of in tuinen, op fruitbomen, op windschermen om boomgaarden, op naaldbomen bedoeld om te dienen als kerstbomen, op kweekgoed, op bepaalde beplantingen van wilgen of populieren, op bepaalde beplantingen bedoeld voor de productie van houtige biomassa en op houtopstanden binnen de, bij besluit van de gemeenteraad, vastgelegde grenzen van de bebouwde kom. Ook voor het dunnen van een houtopstand gelden de regels niet.

De provincie kan regels stellen ten aanzien van de meldingsplicht en de plicht tot herbeplanting. Alle provincies hebben verordeningen vastgesteld waarin is geregeld hoe een kapmelding moet worden ingediend, waaraan herbeplanting moet voldoen en wanneer ontheffing van de herbeplantingsplicht kan worden verleend. Sommige provincies hebben ook beleidsregels vastgesteld waarin bijvoorbeeld is aangegeven wanneer een kapverbod wordt opgelegd.

De Wet natuurbescherming beschermt geen houtopstanden binnen de bebouwde kom. Waar de grens van de “bebouwde kom Wet natuurbescherming” ligt, wordt bepaald door de gemeenteraad. Dit valt vaak min of meer gelijk met de ‘bebouwde kom Verkeerswet’, maar kan afwijken. Binnen de bebouwde kom geldt meestal een kapverbod op grond van de algemene plaatselijke verordening (APV) of een gemeentelijke bomenverordening. Daarnaast kunnen gemeenten ook regels stellen voor bomen buiten de bebouwde kom, bijvoorbeeld in een bestemmingsplan.

Bij deze ruimtelijke ontwikkeling wordt geen houtopstand geveld waar de regels van de Wet natuurbescherming op van toepassing zijn. De bescherming van houtopstanden vanuit de Wet natuurbescherming vormt dan ook geen beperking voor de beoogde ruimtelijke ontwikkeling.

3.6 Conclusie benodigd onderzoek

Voorafgaande aan de uitvoering van de werkzaamheden is het noodzakelijk de volgende toetsingen uit te voeren:

- Quicksan Wet natuurbescherming;

In onderhavig rapport worden de kaders, uitvoering, resultaten en effectbeoordeling van deze toets beschreven.

Kader 3.1 | Jaarrond beschermde vogelnesten

De meeste vogels gebruiken hun nest slechts eenmalig voor de voortplanting. Elk jaar bouwen de dieren een nieuw nest op meestal een andere locatie. Nesten van deze vogels zijn slechts gedurende het broedseizoen beschermd. Er zijn echter ook vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en waarop de verbodsbepalingen van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming het gehele jaar van toepassing zijn. Er worden 5 categorieën onderscheiden:

1. Vogels waarvan de nesten ook buiten het broedseizoen als vaste rust- en verblijfplaats gebruikt worden (voorbeeld: steenuil).
2. Koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: gierzwaluw en huismus).
3. Vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar en kerkuil).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. (voorbeeld: ransuil).
5. De volgende vogelsoorten behoren tot deze categorie: vogels die weliswaar terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De nesten van deze soorten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd, tenzij zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

4 Onderzoeksmethode

Om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen is een toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd. Hiermee is de ecologische waarde van het plangebied door middel van een literatuuronderzoek en een veldinventarisatie onderzocht. Op deze manier wordt het voorkomen van beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming bepaald. De gebruikte onderzoeksmethoden worden hieronder beschreven.

4.1 Literatuuronderzoek

Voor het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van bekende verspreidingsgegevens van beschermde soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), verspreidingsatlassen van relevante soorten, het archief van Bureau Viridis en vrij beschikbare verspreidingsgegevens. De resultaten van het literatuuronderzoek hebben uitgewezen welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied verwacht kunnen worden. Tijdens het veldbezoek is speciale aandacht besteed aan het mogelijke voorkomen van deze soorten.

4.2 Veldonderzoek

Naast het literatuuronderzoek heeft Ecologisch Adviesbureau Viridis een veldbezoek uitgevoerd. Dit veldbezoek heeft plaatsgevonden op 13 december

2018. Bij het veldbezoek is op basis van geografische ligging, terreingesteldheid en *expert judgement* beoordeeld of in en rond het plangebied beschermde soorten voorkomen.

Er is eveneens beoordeeld of voor beschermde soorten geschikt leefgebied aanwezig is. Daarnaast is gekeken of aanvullend specialistisch onderzoek noodzakelijk is om de aanwezigheid van beschermde soorten en effecten van de werkzaamheden te kunnen beoordelen.

4.3 Analyse

De uit het literatuuronderzoek en veldonderzoek verkregen verspreidingsgegevens van beschermde soorten zijn geanalyseerd om na te gaan of er bij de uitvoering van de werkzaamheden mogelijk verbodsbepalingen (art. 3.1, 3.5 of 3.10) van de Wet natuurbescherming worden overtreden. Wanneer blijkt dat er mogelijk beschermde soorten voorkomen die negatieve effecten kunnen ondervinden van de plannen is dit beschreven. Wanneer mogelijk worden alternatieven aangeboden om negatieve effecten te voorkomen of te verzachten. Indien het voorkomen van de soorten en/of de negatieve effecten nader onderzoek behoeft, wordt dit aangegeven in de toetsing.

5 Resultaten en effectbeoordeling

Hierna worden de resultaten van het literatuuronderzoek en veldonderzoek per soortgroep besproken. Daarbij is per soortgroep een effectenbeoordeling opgenomen, waarin helder beschreven wordt of er negatieve effecten op beschermde soorten te verwachten zijn en, indien van toepassing, of er mitigerende maatregelen mogelijk zijn om deze effecten te voorkomen.

5.1 Vaatplanten

Binnen het plangebied werden geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van de huidige inrichting en de ligging van het plangebied, zijn beschermde soorten ook niet te verwachten.

Effectbeoordeling

Vanwege het ontbreken van beschermde plantensoorten, zijn negatieve effecten op dergelijke soorten uitgesloten.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied kunnen enkele beschermde, maar in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen van de Wet natuurbescherming vrijgestelde, soorten voorkomen. Het betreft soorten zoals de egel (*Erinaceus europaeus*) en de mol (*Talpa europaea*) waarvan sporen zijn aangetroffen. Het plangebied maakt deel uit van het leefgebied van deze soorten. De aanwezigheid van kleine marterachtigen wordt in het plangebied hooguit zeer incidenteel verwacht. Het terrein vormt hooguit een uiterste uitloper van een groter territorium van bunzing of hermelijn dat zich in zuidoostelijke richting uitstrekt. Van essentieel leefgebied is derhalve geen sprake.

Effectbeoordeling

Het voorkomen van beschermde, niet van de Wet natuurbescherming vrijgestelde soorten is vrijwel uitgesloten. Evenwel wordt aangeraden de soortgroep kleine marterachtigen nader te onderzoeken. Het

optreden van negatieve effecten op andere beschermde soorten grondgebonden zoogdieren is niet aan de orde.

5.3 Vleermuizen

Op basis van het literatuuronderzoek is het bekend dat in de directe omgeving van het plangebied vleermuizen verwacht kunnen worden. Bij het gebruik van het landschap door vleermuizen wordt onderscheid gemaakt in vaste verblijfplaatsen, vliegroutes en foeragegebied.

Vaste verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn in het plangebied niet aanwezig. Vleermuizen verblijven in bijvoorbeeld gebouwen of holten in bomen. Deze zijn in het plangebied niet aanwezig. De houtwal langs de zuidwestgrens van het plangebied blijft behouden. Hierin bevinden zich evenwel geen holten die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen.

Vliegroutes

Vleermuizen maken gebruik van vaste vliegroutes. Vaak gaat het hierbij om lijnvormige elementen in het landschap die gevolgd worden, zoals bomenrijen en andere grote, rechte structuren. Uitsluitend de aan de zuidzijde van het plangebied gelegen houtwal kan als vliegroute fungeren. Deze blijft in de toekomstige inrichting behouden.

Foeragegebied

Het plangebied kan dienst doen als foeragegebied voor vleermuizen. Het plangebied vormt een beschut gelegen en door groen omzoomd terrein, waarin voor vleermuizen voldoende voedsel is te vinden. In de toekomstige inrichting zal het plangebied evenwel ook als foeragegebied kunnen dienen.

Effectbeoordeling

Negatieve effecten op vleermuizen zijn uitgesloten. Verblijfplaatsen gaan niet verloren en de waarde als vliegroute en foerageergebied blijft in de toekomstige inrichting behouden.

5.4 Vogels

Uitsluitend de houtwal en de daaronder gelegen takkenril bieden aan vogels mogelijkheden om tot broeden te komen. Hoewel nesten niet zijn aangetroffen is het vrijwel zeker dat verschillende kleine zangvogels in de takkenril tot broeden kunnen komen. In de bomen langs de zuidrand van het plangebied werden geen grote nesten aangetroffen. Het is daarmee uit te sluiten dat in het gebied jaarrond beschermde nesten van bijvoorbeeld sperwer of buizerd aanwezig zijn.

Effectbeoordeling

De bomenrij aan de zuidrand van het plangebied blijft behouden in de nieuwe inrichting. De broedmogelijkheden blijven hierdoor onveranderd aanwezig. Indien de aanwezige takkenril wordt verwijderd, is verstoring of vernietiging van aanwezige nesten waarschijnlijk. De potentieel aanwezige nesten zijn beschermd gedurende de periode dat de nesten in gebruik zijn. Om negatieve effecten te voorkomen dienen mitigerende maatregelen te worden uitgevoerd. Deze staan beschreven in paragraaf 6.2.

5.5 Amfibieën

Verschillende soorten amfibieën kunnen met name als overwinteringsplaats gebruik maken van de takkenril. Met name bruine kikker (*Rana temporaria*) en kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*) maken graag van dergelijke structuren gebruik om onder te overwinteren. De genoemde soorten zijn vrijgesteld van de Wet natuurbescherming in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen.

Effectbeoordeling

Negatieve effecten op niet van de Wet natuurbescherming vrijgestelde soorten amfibieën zijn uitgesloten. Wel kunnen algemene soorten amfibieën negatieve effecten ondervinden van de ingreep. In het kader van de algemene zorgplicht worden derhalve mitigerende maatregelen aanbevolen, zie paragraaf 6.2.

5.6 Overige soortgroepen

Het plangebied biedt geen geschikt leefgebied aan reptielen, vissen en beschermde soorten ongewervelden. De habitatkenmerken zoals deze in het plangebied zijn aangetroffen, voldoen niet aan de eisen van de soorten uit bovengenoemde soortgroepen.

Effectbeoordeling

Negatieve effecten op beschermde soorten reptielen, vissen en beschermde soorten ongewervelden zijn uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt habitat voor deze soorten in het plangebied.

6 Conclusie en advies

6.1 Beantwoording onderzoeksvragen

Om na te gaan of door de ruimtelijke ontwikkeling in het plangebied verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming al dan niet overtreden worden, worden de onderzoeksvragen onderstaand beantwoord.

- Zijn in het plangebied beschermde soorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?*

Ja, in het plangebied kunnen enkele algemene vogelsoorten tot broeden komen. Jaarrond beschermde nestplaatsen zijn echter niet aanwezig. Daarnaast kunnen enkele algemene en in het kader van ruimtelijke ingrepen van de Wet natuurbescherming vrijgestelde soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën in het gebied voorkomen. Hoewel zeer onwaarschijnlijk, is een incidenteel gebruik van het gebied door kleine marterachtigen niet uit te sluiten. Het plangebied vormt met zekerheid echter geen essentieel onderdeel van het leefgebied.

- Ondervinden aanwezige beschermde soorten negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en de benodigde werkzaamheden?*

Ja, indien de takkenril wordt verwijderd gedurende de broedperiode, is vernietiging van enkele nesten van algemene broedvogels niet uit te sluiten. De aanwezigheid van kleine marterachtigen is uit te sluiten na aanvullend onderzoek.

- Is het mogelijk om optredende negatieve effecten op beschermde soorten te mitigeren? Zo ja, op welke wijze dient dit te geschieden?*

Ja, de negatieve effecten op algemene broedvogels en eventueel aanwezige amfibieën en grondgebonden zoogdieren zijn te mitigeren. De mitigerende maatregelen worden beschreven in paragraaf 6.2. Mitigatie van marterachtigen is pas vorm te geven indien deze bij het aanvullend onderzoek worden aangetroffen.

- Is het noodzakelijk aanvullend onderzoek uit te voeren?*

Ja, aanvullend onderzoek naar het voorkomen van kleine marterachtigen (bunzing en hermelijn) is noodzakelijk.

6.2 Mitigerende maatregelen

Indien de beschreven mitigerende maatregelen in acht worden genomen, is er geen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Het betreft de volgende mitigerende maatregelen:

- Indien de takkenril onder de aanwezige bomenrij wordt verwijderd, dient dit buiten het broedseizoen om (ca. half maart tot half juli) te gebeuren.
- Indien er wel tijdens het broedseizoen gewerkt gaat worden, dient er voor aanvang van de werkzaamheden een broedvogelcontrole uitgevoerd te worden. Worden daarbij broedvogels aangetroffen dan dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden.
- Vanwege de reële kans op overwintering van amfibieën onder de takkenril, wordt aanbevolen deze na de overwintering van amfibieën te verwijderen, dus vanaf circa eind maart tot uiterlijk half oktober.
- Indien de takkenril verwijderd dient te worden voor de ontwikkelingen, dan is de beste periode om dit te realiseren dus augustus/september.

Vanuit de Wet Natuurbescherming geldt een algemene zorgverplichting (artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming). Om invulling te geven aan deze zorgverplichting zijn de volgende mitigerende maatregelen noodzakelijk:

- Werkzaamheden in het plangebied dienen met de minste schade voor aanwezige planten en dieren uitgevoerd te worden;

- De werkzaamheden dienen vanuit één richting te worden uitgevoerd zodat eventueel aanwezige dieren de tijd hebben voor de werkzaamheden uit te vluchten naar een nieuwe leefomgeving;
- Daarnaast dient zoveel mogelijk gebruik te worden gemaakt van bestaande wegen en paden.

6.3 Conclusie

Met inachtneming van de beschreven mitigerende maatregelen, zijn negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling op beschermde soorten goeddeels uitgesloten. Er is evenwel in beperkte mate aanleiding tot het uitvoeren van nader onderzoek naar het voorkomen van kleine marterachtigen in het plangebied. Het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is voorsnog niet nodig.

7 Bronnen

7.1 Literatuur

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & Eis Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). – Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuisen Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Vertaling en bewerking PHC Lina. De Fontein/Tirion Uitgevers BV, Utrecht.

Kleukers, R.M.J.C., E.J. van Nieukerken, B. Odé, L.P.M. Willemse & W.K.R.E. van Wingerden, 1997. De sprinkhanen en krekels van Nederland (Orthoptera). – Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). – Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

7.2 Websites

Verspreidingsatlas planten

Via www.verspreidingsatlas.nl/planten

Nationale Databank Flora en Fauna

Via www.ndff-ecogrid.nl/

Bijlage A. Overzicht algemene vrijstellingen

Tabel 1 | Overzicht vrijgestelde soorten Provincie Gelderland

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zoogdieren	Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Zoogdieren	Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Zoogdieren	Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Zoogdieren	Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Zoogdieren	Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Zoogdieren	Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Zoogdieren	Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex areneus</i>
Zoogdieren	Haas	<i>Lepus europeus</i>
Zoogdieren	Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Zoogdieren	Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Zoogdieren	Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Zoogdieren	Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Zoogdieren	Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Zoogdieren	Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Zoogdieren	Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Zoogdieren	Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Zoogdieren	Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Zoogdieren	Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Zoogdieren	Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Amfibieën	Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Amfibieën	Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Amfibieën	Kleine watersalamander	<i>Lissotriton (Triturus) vulgaris</i>
Amfibieën	Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus (Rana ridibunda)</i>
Amfibieën	Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus (Rana esculenta)</i>

